

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 6. juni 2017 har udvalget efter ønske fra MF Hans Kristian Skibby (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 168 (Alm. del)

Med henvisning til omtalen af den investeringsmodel, som Seed Capital ifølge Børsen, JP og Berlingske den 20., 21. og 22. juni 2017 har benyttet med fordelagtige optioner, hvor den private venturefond efter to år kan tage en ejerandel til samme pris, som staten betalte to år tidligere for iværksættervirksomhederne, bedes ministeren redegøre for, om optionsaftalen fremgik af udbudsmaterialet og/eller de vindende tilbud, hvordan proceduren blev godkendt og af hvem – og om ministeren vil anbefale modellen anvendt i forhold til øvrige samarbejdspartnere?

Svar

Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte, der fører tilsyn med innovationsmiljøerne, har oplyst:

”Innovationsmiljøerne blev godkendt af den daværende direktør for Styrelsen for Forskning og Innovation. Optionsmodellen blev ikke vurderet og godkendt som led i tildeling af kontrakten.”

Om tilsynet med innovationsmiljøerne har styrelsen endvidere oplyst mig følgende:

Den tilsynsførende styrelses (før 1.1 2017, Styrelsen for Forskning og Innovation og herefter Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte) proces for tilsyn med innovationsmiljøerne består af dels en individuel kontrol og dels en tværgående monitorering af og dialog med alle innovationsmiljøer.

Styrelsen modtager og gennemgår kvartalsvist økonomiske rapporter fra hvert af de fire innovationsmiljøer. Rapporteringerne anvendes af styrelsen til løbende at følge forbruget af de tildelte bevillinger og indgår samtidig som en del af grundlaget ved udmåling af tillægsbevillinger i årets løb. Endvidere modtages årsrapporter med årsregnskaber og revisionsprotokoller fra innovationsmiljøerne.

Ud over dette har styrelsen indgået kontrakt med Deloitte om bistand til kontrol af innovationsmiljøerne. Deloitte gennemgår i perioden juni-

5. september 2017

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4

Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 17/036994-08

august innovationsmiljøernes seneste økonomiske rapporteringer og revisionsprotokollater. På den baggrund gennemføres der individuelle kontrolbesøg i efteråret, hvor det efterses, at miljøernes forvaltning følger det gældende regelsæt. Herefter udarbejder Deloitte en kontrolrapport, som i udkast sendes til høring hos de kontrollerede miljøer og drøftes ved et møde med styrelsen. Herefter følger styrelsen op på kontrolrapporten med det enkelte innovationsmiljø omkring årsskiftet.

I kontrakten med Deloitte er fastlagt en turnus med kontrolbesøg for to innovationsmiljøer ad gangen til og med 2017. Pre-Seed Innovation A/S har i den forbindelse modtaget kontrolbesøg i efteråret 2014 og 2016.

Tilsynet med PSI i perioden 2014-16

Ved kontrolbesøget i 2014 konstaterede Deloitte på baggrund af stikprøver, at der var brugt købsoptioner i forbindelse med investeringen af kapital i nogle af de iværksættervirksomheder, der har modtaget risikovillig kapital gennem PSI. Ved købsoptioner får staten, PSI, SEED og øvrige private investorer mulighed for at indskyde yderligere kapital mod ejerandele til en på forhånd fastlagt pris, typisk svarende til prisen på det oprindelige indskydelsestidspunkt.

Brugen af optioner er kendt i finansieringsverdenen og er ikke ualmindeligt forekommende, f.eks. blandt business angels. Optionerne kan variere meget i karakter, f.eks. købsoptioner, salgsoptioner, buyout-optioner m.fl. Regelsættet for innovationsmiljøerne forbyder ikke brugen af optioner i investeringsaftalerne.

Deloitte stillede sig i sin kontrol af PSI ikke kritisk over for brugen af optioner i sig selv, men derimod over for brugen af optioner, hvor staten ikke har mulighed for at følge med i senere investeringsrunder, fordi staten i så fald skulle investere ud over det maksimumbeløb, regelsættet fastlægger. Deloitte spurgte derfor: "Om der i situationen hvor [staten], som følge af begrænsningen i hvor meget kapital der kan tilføres, ikke har mulighed for at udnytte optionen, kan være en konflikt i forhold til regelsættets § 14 stk. 2 om parallelitet."

I brev af den 27. november 2014 henstillede den daværende styrelse [Styrelsen for Forskning og Innovation (FI)] – i forbindelse med tilsynet af innovationsmiljøerne i 2014 – over for PSI, at PSI "ikke på [statens] vegne indgår investeringsaftaler med købsoptioner, som [staten] de facto er afskåret fra at udnytte efterfølgende". Styrelsen fandt dog ikke grundlag for at udelukke brugen af optioner generelt, i det der er aftalefrihed inden for de rammer, der er sat af kontraktgrundlaget, herunder regelsættet, og lovgivningen.

PSI anerkendte i brev af den 17. december 2014, at der i tilfælde, hvor der er givet tilsagn om fuld primær og sekundær finansiering, kan opstå en situation, hvor en option ikke kan udnyttes af staten. PSI oplyste, at man ville ændre praksis, således at man fremadrettet ikke ville tildele fuld finansiering af både primær og sekundær finansiering, hvorved optionen

for styrelsens vedkommende ville kunne udnyttes senere og kravet om parallelitet ville dermed være opfyldt.

FI fulgte i e-mail af den 19. december 2014 op på PSI's svar, hvor FI noterede sig, at PSI "følger op på alle de påpegede opmærksomhedspunkter", heriblandt problemstillingen om købsoptioner.

Da FI fandt, at PSI i sit svar lovede ændringer, der ville sikre, at regelsættets krav blev efterlevet, var det FI's vurdering, at problemstillingen var løst.

Ved tilsynet i 2016 blev der fulgt op på de punkter, som var blevet påtalt i forbindelse med kontrollen i 2014.

Deloitte udtog to sager ved stikprøve ved tilsynet i efteråret 2016. Deloitte konstaterede, at PSI havde ændret praksis og at der ikke var tildelt fuld primær og sekundær kapital. Deloitte vurderede dog, at: "...[S]om følge af den beløbsmæssige begrænsning der er i regelsættet om hvor stort et beløb der kan investeres som sekundær forprojektkapital, ikke [var] mulighed for at udnytte den forholdsmæssige andel af optionen [...]". Deloitte spurgte derfor: "Om der i situation hvor [styrelsen], som følge af begrænsningen i hvor meget kapital der kan tilføres, ikke har mulighed for at udnytte optionen, kan være en konflikt i forhold til regelsættets § 14, stk. 2, om parallelitet".

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

I december 2016 opdaterede styrelsen regelsættet, så det nu mere klart fremgår, at der skal gælde lige vilkår og rettigheder for statens og innovationsmiljøets investering i den primære fase.¹

Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte (SIU) påtalte – på baggrund af Deloitte's kontrolrapport – i brev af den 23. februar 2017 over for PSI, at der endnu ikke var taget hånd om problemstillingen og anmodede PSI om en redegørelse for, hvorfor problematikken fortsat forekom, og hvilke tiltag PSI's ledelse ville iværksætte for at sikre, at lignende tilfælde ikke blev gentaget.

PSI svarede i brev af den 9. marts 2017 på styrelsens anmodning om en redegørelse. PSI svarede her, at man mente, at PSI i 2014 havde taget hånd om problematikken ift. optioner. PSI gjorde således gældende, at: "SIU påpeger, at der i projektselskaberne [xx] og [yy] indgår aftaler om købsoptioner, som innovationsmiljøet de facto ikke kan udnytte. Det er ikke helt korrekt, da der i projektselskaberne ikke er tildelt den fulde ramme for primær og sekundær kapital, og PSI har derfor mulighed for at investere med i de opfølgende investeringer. Dog anerkendes det, at PSI's innovationsmiljø-investering ikke altid kan udnytte sin pro-rata andel af købsoptionerne. [...]"

PSI gjorde endvidere gældende, at man havde ændret praksis på baggrund af Deloitte's bemærkninger i 2014, hvor den fulde primære og se-

¹ § 14, stk. 6, i regelsættet

kundære kapital var allokeret, og hvor PSI derfor var fuldt ud afskåret fra at udnytte optionerne på statens vegne. PSI havde siden alene delvist allokeret den primære og sekundære kapital, så der var mulighed for at udnytte optionerne. Det var PSI's opfattelse, at dette var tilstrækkeligt, da en eventuel købsoption, som måtte være aftalt mellem investorerne og iværksætterne, også kunne udnyttes af [staten] og ikke kun af øvrige investorer, herunder SEED.

PSI accepterede henstillingen fra styrelsen og oplyste derfor, at der blev implementeret ændringer i investeringsprocedurerne/-aftalerne, således at der ikke længere ville indgå købsoptioner i aftalerne.

SIU har på den baggrund taget til efterretning, at PSI i fremtidige aftaler ikke vil benytte sig af købsoptioner.”

Jeg tager styrelsens orientering til efterretning.

Med venlig hilsen

Søren Pind